

Ey şiddet-i zuhurundan gizlenmiş ve ey azamet-i kibriyasından ihtifa etmiş olan Kadir-i Zülcelâl

“Ey şiddet-i zuhurundan gizlenmiş ve ey azamet-i kibriyasından ihtifa etmiş olan Kadir-i Zülcelâl” (*Şualar, 3. Şua, Münacat Risalesi*)

Bir hakikat bazen gizli olduğu için değil, **fazlasıyla açık olduğu için** fark edilmez. Buna **“şiddet-i zuhûr”** denir. Yani bir şey, her an ve her yerde hazır olduğu için, insanın dikkatinden düşer ve görünmez hâle gelir.

Meselâ **balık için deniz gizlenmiştir**. Balık, denizin içinde yaşar, onunla hareket eder, onunla hayat bulur; fakat denizi “deniz” olarak fark etmez. Çünkü deniz, balığın bütün varlığını ihâta etmiştir. Balık, denizi ancak denizden çıktığında idrak edebilir.

Aynı şekilde **insan için hava gizlenmiştir**. İnsan her an havayla yaşar, nefes alır, hayatını onunla sürdürür. Onsuz bir an bile yaşayamaz. Buna rağmen hava çoğu zaman hatıra gelmez. Çünkü hava, insanın bütün zamanını ve mekânını kuşatmıştır. Bu da şiddet-i zuhûrun açık bir misalidir.

Yine **güneşi hayalen büyütüp semâvatın her tarafını kaplayacak hâle getirdiğimizi** düşünelim. Böyle bir durumda artık “güneş” diye ayrı bir şeyden bahsedemeyiz. Çünkü güneş, her yerde olduğu için seçilemez hâle gelir. Işık her şeyi doldurduğunda, ışığın kendisi ayırt edilemez olur. Güneş bu hâlde yok olduğu için değil, **şiddetli zuhûru sebebiyle gizlenmiş** olur.

Meselâ **zaman** böyledir. İnsan her an zamanın içindedir; zamanla yaşar, zamanla yaşlanır. Fakat kimse zamanı görmez. Çünkü zaman, hayatın tamamını kuşatmıştır. Bir an bile onsuz kalınmadığı için, yokluğuyla değil; varlığının aşırılığıyla gizlenmiştir.

Aynı şekilde **yerçekimi** de şiddet-i zuhûrdan gizlenir. İnsan her an yerçekimi sayesinde ayakta durur, yürür, düşmez. Fakat normal şartlarda kimse “şu an yerçekimi var” diye düşünmez. Ancak yerçekimi ortadan kalktığında ya da bozulduğunda fark edilir. Sürekli ve umumî olduğu için idrakten düşmüştür.

Kalp atışı da bunun bir başka misalidir. İnsan kalbi durmadan atar; hayat buna bağlıdır. Fakat insan, kalbi durmadıkça onu fark etmez. Çünkü kalbin faaliyeti kesintisizdir. Bu süreklilik, onu şuurdan gizlemiştir.

Yine **göz kapakları** her an gözümüzü korur; tozu, ışığı, yabancı cisimleri engeller. Fakat insan, göz kapaklarını ancak ağrıdığına veya kapattığına fark eder. Devamlı hizmet, dikkati perdelemiştir.

Aynı hakikat **anne şefkati** için de geçerlidir. Çocuk, annesinin şefkatini her an hisseder; onunla büyür, onunla güvende olur. Fakat bu şefkat, kaybolmadıkça veya eksilmedikçe çoğu zaman fark edilmez. Süreklilik, şuurda perde olur.

İşte bu misaller, bize çok mühim bir hakikati gösterir:

Bir şeyin fark edilmemesi, onun yokluğundan değil; **her şeyi kuşatan varlığından** kaynaklanabilir.

Bu hakikat, **Cenâb-ı Hakk'ın tasarrufları** için de aynen geçerlidir. Allah'ın kudreti, ilmi, rahmeti ve hikmeti bütün kâinatı kuşatmıştır. İnsan, bu İlâhî tecellilerin hiçbirinden bir an bile dışarı çıkmaz. Fakat bu kesintisiz ihâta, zamanla ülfet doğurur; ülfet ise gaflete sebep olur.

Bu yüzden insan bazen, en açık ve en parlak İlâhî fiilleri göremez. Yokluklarından değil; **şiddet-i zuhûrlarından** dolayı... Allah'ın varlığı ve tasarrufu gizli değildir; bilakis her şeyden daha zahirdir. Fakat bu **şiddet-i zuhûr**, insan nazarında bir perde hâline gelir.

İşte Üstadımız; **“Ey şiddet-i zuhurundan gizlenmiş ve ey azamet-i kibriyasından ihtifa etmiş olan Kadir-i Zülcelâl” derken** Sen, gizli olduğun için değil; **fazlasıyla zahir ve kuşatıcı olduğun için** idraklerimize gizli görünüyorsun.

Ayrıca Rabbimizin el-Evvel, el-Âhir, ez-Zâhir, el-Bâtın; ayrıca el-Vâsi' ve el-Muhît isimleri, Allah'ın her şeyi kuşatan ve şiddet-i zuhûr sebebiyle idrakten gizlenen tasarrufunu bildirmekte; Kur'ân âyetleri de bu hakikati beyan etmektedir.

وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ Allah her şeyi ihâta edendir. (Burûc, 85/20)

إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ؟ Allah, onların yaptıklarını kuşatmıştır.” (Âl-i İmrân, 3/120)

وَاللَّهُ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ؟ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

Doğu da, batı da Allah'ındır. Nereye dönseniz Allah'ın yönü orasıdır.

Şüphesiz, Allah sonsuz genişlik sahibidir ve herşeyi hakkıyla bilir. Bakara Sûresi

115. Ayet

Allah'ın ihâta etmesi **her yönden, her cihetten ve mutlak bir ihâta**dır. Bu ve benzeri ayetler, şiddet-i zuhûrun en açık Kur'ânî ifadeleridir.